

EUSKADI 2020-2030. EZAGUTZAREN ETA BERRIKUNTZAREN EKONOMIARANTZ

Posted on 12/07/2010 by Naider

2020-2030 horizontean dagoen erronkarik handiena da **Ongizate-estatuaren finantza-iraunkortasuna**, batez ere gure herrialdeko biztanleriaren zahartze-prozesuak zuzenean eragiten dituen hiru zutabeei buruz; pentsioak, osasuna eta gizarte politikak. Iraunkortasun hori bermatzeko beharrezkoa den baldintza, nahiz eta nahikoa ez izan, **ekonomia oso lehiakorra** izatea izango da, enplegu-maila handikoa, etorkinen sektore zabalentzat erakargarria, ekarpen eta zerga nahikoa sortzeko gai dena. estali..

Ekonomia mailan, aurrean dugun ekuazioa ikaragarri konplexua da. Denbora-horizonte honetan, gure garapen ekonomikoaren eredu **ohiko petrolioaren sabaiaren hurbiltasunak** baldintzatuko du, Nazioarteko Energia Agentziak iragarri duenez, eta karbono gutxiko ekonomia batera joateko premia behar. Aldi berean, nazioarteko merkatuetan **gorabidean dauden ekonomiak** presentzia handiagoa ikusiko dugu, prezioetan ez ezik teknologian eta balio erantsian ere lehiatuz.

Baina hori ez da guztia. Atzeraldi Handiak Espainian **erreforma ekonomiko sakonen agendari ekiteko beharra nabarmendu du, euskal ekonomiarentzat ere guztiz garrantzitsua dena**. Lehen eta lotsatiak lehen urratsak ematen ari diren erreforma horiek honako hauek izango liriteke. Lana, batez ere belaunaldi gazteak harrapatzen dituen merkatu patologikoki bikoitza amaitzea helburu duena; finantza-sektore zatikatu baten berrantolaketa, zeinetan sektoreak finantzatutako ondasun higiezin merkatuan balio galeraren ondorioz sortutako galerak -sustatzaileentzako eta eraikitzaileentzako 325.000 milioi mailegu baino gehiago- balantzeetan apenas azaleratu diren; zor gordinaren, publikoa eta, batez ere, pribatua, BPGaren %180aren ingurukoa, hau da, 1,8 bilioi eurotik gorakoa, lotutako doikuntza fiskala; erreformak osasunean eta pentsioetan. Euskadik bultzada eta determinazioa eman beharko lioke erreforma-agenda honi, Espainiako ekonomiaren modernizazioaren arrakasta horren emaitzaren arabera izango baita, euskal ekonomiarentzat ere ezinbestekoa den zerbait, harekin elkarrekiko mendekotasun-harreman handia baitago.

Erreferentzia-esparru horretan, apustu nagusia ezagutzaren eta berrikuntzaren ekonomia izan behar da, nazioarteko merkatuetara irekia, **oinarri industrial sendoa eta eduki teknologiko handikoa**. Konpromiso honek, nire ustez, ibilbide estrategiko batzuk egitea dakar, nire aurreko iritzi-foroan, [Euskadi 2030. Gidatu krisitik irteteko bidea](#).

Lehenik eta behin, **hiru hamarkada baino gehiagoko ziklo luze bati amaiera ematea, zeinetan inbertsio publikoaren esfortzuaren zati handi bat kapital fisikoaren zuzkidurara bideratu den**. Euskadik lehen mailako azpiegitura eta ekipamendu sare bat dauka dagoeneko. Etorkizunean, baliabide ekonomiko eta finantzarioak beharrezkoak izango dira pertsonen etengabeko prestakuntzarako, nazioarteko erreferentziazko ikerketarako, garapen zientifiko eta teknologikorako, nazioarteko merkatuetan presentziari laguntzeko eta berrikuntza sozialerako. Eta horrek esan nahi du gauza batzuk egiteari utzi beste batzuk egin ahal izateko. Adibide gisa, **Pasaiko Kanpoko Portua** bezalako proiektuen aukera-kostua, lehentasun-esparru horretatik, ezinezkoa da. Herrialde hau Bilboko Portutik 100 kilometro baino gutxiagora dagoenean 800 milioi bideratzea portu azpiegitura bati, gutxiegi erabilitako ahalmenak dituenen, akats handia litzateke eta herrialde gisa konpromisoa hartzen dugun garapen ereduari buruzko seinale okerra bidaliko luke.

Bigarrenik, **ezagutzaren trianguluan -prestakuntza, ikerketa eta berrikuntza** delakoan dugun posizioa indartzea. Berrikuntzaren arloan, Euskadik indargune nabarmenak ditu, bereziki bi korporazio teknologiko handiek [Tecnalia e IK4. Prestakuntzan, abiapuntua ona da -gaur hiru langiletik batek, gutxi gorabehera, goi mailako ikasketak ditu-, etorkizunak eskatzen duenerako nahikoa ez bada ere. Ahultasun nagusia ikerketa arloan dago. Horren isla da, Euskal Herria per capita errenta handiena duen autonomia erkidegoa izan arren, Estatuko unibertsitate ugari \[UPV/EHU baino hobeto kokatuta daudela gaur egun nazioarteko ranking ospetsuetan -The Times World University Ranking, Shanghai Jiao Tong Unibertsitateko Sailkapena- eta nazio mailakoetan,\]\(#\)](#)

[Ikerketa Zientifikorako Goi Zentroaren \(CSIC\) Sailkapen Webometrika.](#)

[ikerketa kooperatiboko zentro](#) (CIC) sarea sortzea. eta [bikaintasuneko ikerketa zentroak](#) (BERC), ikertzaile talentua erakartzeko Ikerbasque programarekin batera, etorri da. arintzea, neurri batean, egoera hori baina etorkizunera begira askoz ere bultzada anbiziotsuagoa behar da. Herrialde honetako indar politikoek eta erakundeek konspiratu beharko lukete Euskal Unibertsitate Publikoa 2020-2030 hamarkadan Espainiako hiru onenen artean eta munduko 150 onenen artean egon dadin. Pentsaezina da ezagutzaren ekonomian herrialde gisa sendo kokatzea, nazioarteko bikaintasun zientifiko eta ikerketa-ingurunerik izan gabe.

Azkenik, beharrezkoa da ikerketa zientifikoan, garapen teknologikoan eta berrikuntzan, I+G+bn inbertitzen jarraitzea, horren eta errenta eta ongizate maila altua lortzearen arteko korrelazio positiboa ikusita. 2008an, EAEko batez bestekoa %1,85 zen eta Europar Batasunekoa %1,90. 2020. urterako, EBk % 3ko inbertsioa lortzea proposatu du, baina Euskadi alderatu behar diren erreferentziazko eskualdeek data horretan barne produktu gordinaren % 5eko inbertsioa egingo dute. Nire ustez, 2020. urtean I+G+b-n euskal inbertsio publiko eta pribatuak BPGaren % 3,5 eta 4 artean heltzea helburutzat jo beharko genuke, egungo egoeraren zailtasunetatik haratago norabide horretan irautea.

Aldaketa sakonen garai hauetan, euskal ekonomiari dagokio berriro ere Espainiako ekonomiak datozen urteetan egingo duen eraldaketa modernizatzeko prozesua gidatzea. Oinarri industrial eta teknologiko sendo batetik ezagutzaren eta berrikuntzaren aldeko apustua egitea da bidea.

Jatorriz